

Duizenden euro's te besparen op energie

De ene melkveehouder gebruikt liefst 50 procent meer energie per liter melk dan zijn collega. Veel veehouders kunnen dan ook duizenden euro's per jaar besparen, zegt Rob Jacobs van L'Orèl Consultancy. „Maar verschillende veehouders hebben onvoldoende inzicht in hoe het energieverbruik op hun bedrijf tot stand komt.”

Rob Jacobs voert energiescans uit bij melkveehouderijbedrijven, in opdracht van LTO. Hij meet daarvoor het energieverbruik van alle apparatuur en machines. Jacobs heeft voor dit project speciale meetapparatuur aangeschaft.

„Het mooie van dit project is dat het daadwerkelijke verbruik van de machines gemeten wordt doordat we de meetapparatuur een paar dagen aansluiten”, zegt Jacobs. „Alleen voor de privésituatie en de standaard kleinere apparatuur bereken ik normatief hoeveel kilowattuur een bedrijf daaraan kwijt is.”

Energie besparen is volgens de specialist vaak veel makkelijker dan ondernemers denken. Hij geeft aan dat het er in principe om gaat dat je al je apparatuur zo efficiënt mogelijk plaatst. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de boiler en de spoelbak naast elkaar komen en de spoelbak zo dicht mogelijk bij de melkstal. „Afstand betekent in principe altijd verlies.”

Het beter isoleren van leidingen is volgens Jacobs ook een aandachtspunt. „Ook duurere isolatiematerialen verdienen zich terug. Het beperken van de verliezen loopt

Rob Jacobs (rechts) meet het energieverbruik van de melkinstallatie. Op zijn laptop laat hij de uitkomsten zien aan Harm (links) en Steven van der Weerd.

Foto: Omke Oudeman

positief. „Zulke investeringen verdienen zich ook altijd terug. Bij een voorcoeler is het belangrijk om te kijken hoever deze voorkoelt. Dit scheelt veel in het verbruik.

het project is van Harm en Jannie van der Weerd in Aduard en hun zoon Steven. Deze laatste zegt verrast te zijn door de uitkomsten van de scan. „Als ik wist dat er zoveel besparingen mogelijk waren, hadden wij er wel eerder serieus naar gekeken.”

NIEUWBOUW

De familie melkt momenteel ruim een miljoen kilo melk. De huidige ligboxstal biedt niet meer voldoende plaats. Voor een deel van het jongvee is elders plaats gezocht. Komende zomer moet dit probleem verholpen zijn. De huidige stal verandert dan namelijk van een 2+1 stal in een 2+6 stal. De stal krijgt 150 ligboxplaatsen. Ook een nieuwe 2x14 zij aan zij-melkstal maakt deel uit van het nieuwbouw concept.

Dat bij hun nu een energiescan uitgevoerd is, geeft volgens Harm en Steven van der Weerd veel voordeel. „We zijn ons nu veel bewuster van het belang van energiebesparing. Bij de bouw gaan we dan ook samen met Rob goed kijken naar de plaatsing van de installaties en de verlichting.”

Een van de zaken die de familie Van der Weerd al heeft geregeld is het onderbrengen van pulsators, leidingen en vacuümpomp in een kelder onder de melkstal. „We werken zo alles mooi weg. Jet kostte ons relatief gezien ook niet veel extra. Dat we zo de spullen mooi dicht bij elkaar hebben en ook op energie besparen is een prettig bijkomend effect”, zegt Steven van der Weerd.

Om de kelder nog meer tot waarde te laten komen willen de ondernemers er hemelwater opslaan dat ze van het dak opvangen. Ze onderzoeken nog of ze dit kunnen gebruiken als drinkwater voor het vee.

Waterwinning is een van de zaken waarbij je op het gebied van energiebesparing in een spagaat kunt raken, geeft Jacobs aan. „Het oppompen van water uit een bron kan

voor het bedrijf kostenbesparend zijn. Maar dit kost wel extra energie.”

De familie Van der Weerd wil naast de plaatsing van de installaties verder kijken naar kansen om energie te besparen op het bedrijf. Momenteel onderzoeken ze de mogelijkheden van LED-verlichting. Verschillende voorcoelers worden onder de loep genomen. Steven van der Weerd wil serieus kijken of het ook interessant is om zonnepanelen te plaatsen.

ENERGIELABEL

Rob Jacobs ziet graag dat ook leveranciers en fabrikanten in de nabije toekomst meer op energiebesparing inzetten. „Een koelinstallatie en vacuümpomp zouden eigenlijk een energielabel moeten hebben.”

Verder hoopt hij met het verzorgen van scans de veehouders bewust te maken van de mogelijkheden. „In het verleden is er helaas vaak niet over nagedacht hoe je het efficiëntst met energieverbruik om kunt gaan. Maar er is veel mogelijk. Bij energiebesparing gaat het erom dat je op alle terreinen kleine stapjes zet.”

Dat het energievraagstuk steeds belangrijker wordt is voor Jacobs dan ook een zekerheid. De prijs van een kilowattuur ligt nu op ongeveer 20,5 eurocent. Dit gaat binnenkort naar 22 eurocent. Ook de prijs van gas gaat omhoog van 67 naar 73 cent. „De familie Van der Weerd gebruikt ongeveer 40.000 kilowatt voor hun bedrijf. Een besparing van 40 tot 50 procent schat ik heel goed haalbaar.”

Rob Jacobs rekent voor dat dit een bedrag van wel 4000 euro betekent. „Zelfs bij de helft is het nog interessant om goed naar besparingsmogelijkheden te kijken”, lacht Harm van der Weerd. „Van zo'n bedrag kun je leuk van op vakantie.”

SJOERD HOFSTEE

‘Op alle terreinen kleine stapjes zetten’

soms wel op tot een factor acht.”

Het gebruik van frequentieregelaars voor de vacuümpomp, voorcoelers en warmteterugwinstinstallaties noemt Jacobs

Het koelen van melk van zes tot vier graden kost dubbel zoveel energie dan van 36 naar 34 graden.”

Een van de deelnemende bedrijven aan

Twaalf bedrijven gescand

In het convenant Schoon en Zuinig zijn onder andere afspraken gemaakt over het reduceren van energieverbruik. Om dit te realiseren heeft LTO een project opgezet, in samenwerking met het Energieconvenant Groningen, Rabobank, gemeente Zuidhorn, HR Wooncomfort en L'Orèl Consultancy.

Vanuit LTO Noord is Eddie ter Braack projectbegeleider. „Bij de opzet hebben we twaalf bedrijven geselecteerd die allemaal ongeveer een miljoen liter quotum hebben”, vertelt hij. „Zo creëren we een database van een homogene groep bedrijven. Ook kunnen we zo op een goede manier het energieverbruik per liter melk

berekenen en vergelijken. De geselecteerde melkveebedrijven hebben zoveel mogelijk verschillende melksystemen.”

Zodra de uitkomsten van de scans op een rijtje zijn gezet, organiseren de initiatiefnemers meerdere bijeenkomsten, te beginnen in de provincie Groningen. Daarna wil LTO het project landelijk doortrekken. Melkveehouders worden dan voorgelicht over de uitkomsten en de mogelijkheden van energiebesparende maatregelen.

Doel is om ondernemers op termijn de mogelijkheid te bieden via internet de situatie voor hun eigen bedrijf globaal te berekenen. Als het bedrijf meer energie verbruikt dan vergelijkbare bedrijven, kan de ondernemer een expert inhuren om een scan uit te laten voeren. Het laten uitvoeren en rapporteren van een energiescan kost rond de duizend euro. Omdat deze energiebesparende maatregelen fiscaal aftrekbaar zijn kunnen deze kosten netto lager uitvallen. Uiteindelijk willen de initiatiefnemers in vijftien jaar het energieverbruik in de hele melkveehouderij terugdringen met circa 35 procent.

Rob Jacobs van L'Orèl Consultancy heeft in opdracht van de initiatiefnemers een uitgebreide energiescan ontwikkeld. Die meet het daadwerkelijke energieverbruik van alle energieverbruikende apparatuur op de bedrijven.

Uit de eerste metingen blijkt al dat er tussen bedrijven veel verschil zit in het energieverbruik. Alleen al bij het verbruik van energie door verlichting (zie grafiek) zit het ene bedrijf bijna drie keer zo hoog als het bedrijf met het laagste verbruik.

Verbruik in kWh door verlichting per 100 kilo melk

